

Verkennd natuuronderzoek

Ansjoviskade Kolhorn

Onderdeel: Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Definitief

Bouwfonds Ontwikkeling BV

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 16 april 2014

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek
Ansjoviskade Kolhorn

Subtitel : Onderdeel: Oriënterend onderzoek in het kader van de wet-
en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 324627

Referentienummer : GM000000

Revisie : D1

Datum : 16 april 2014

Auteur(s) : ing. D. van der Veen

E-mail adres : david.vanderveen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. C.J. Japsers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 53 92
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Aanleiding en doel	5
1.3	Plangebied	5
2	Flora- en faunawet	7
2.1	Toetsingkader	7
2.2	Methode	8
2.3	Flora	8
2.4	Grondgebonden zoogdieren	9
2.5	Vleermuizen	11
2.6	Vogels	12
2.7	Vissen	13
2.8	Reptielen	15
2.9	Amfibieën	15
2.10	Overige soorten	16
3	Natuurbeleidskaders	17
3.1	Ecologische Hoofdstructuur	17
4	Natuurbeschermingswet	19
4.1	Toetsingskader	19
4.2	Inventarisatie	19
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	20
5	Conclusies en aanbevelingen	21
5.1	Ecologische Hoofdstructuur	21
5.2	Natuurbeschermingswet	21
5.3	Flora- en faunawet	21

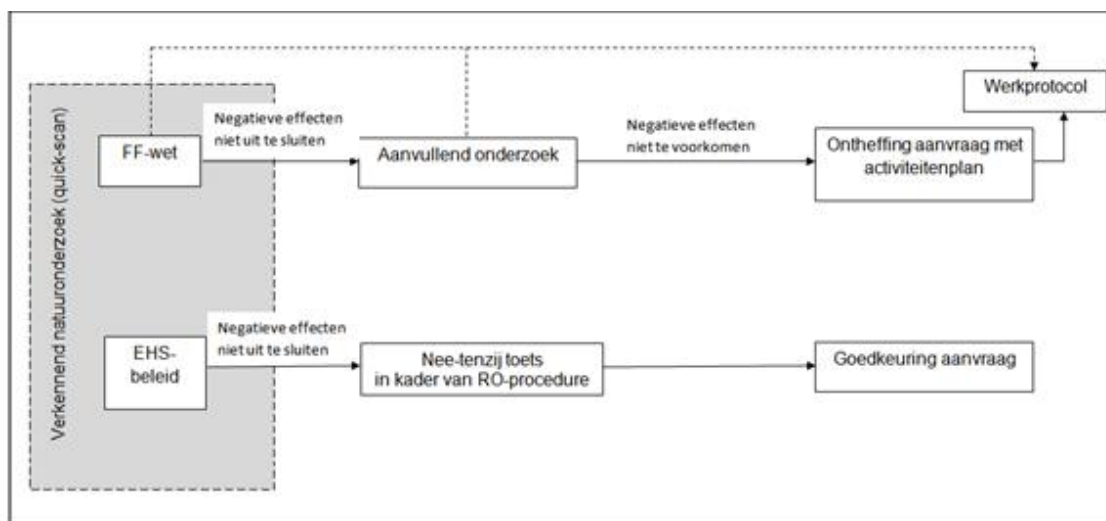
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Flora- en faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelleefgebied;
- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

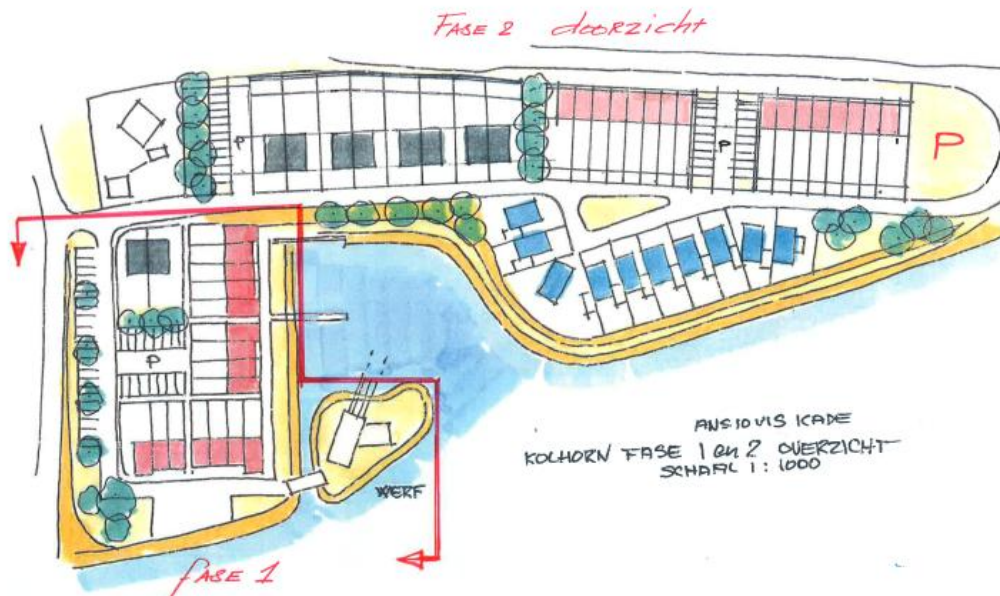
Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures betreffende de Flora- en faunawet en de EHS. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet- en regelgeving Ff-wet en EHS-beleid

1.2 Aanleiding en doel

Bouwfonds Ontwikkeling BV heeft het voornemen om de locatie 'Ansjoviskade' te Kolhorn te ontwikkelen tot woongebied, met enkele recreatie-, horeca en bedrijfsfuncties. Een voorlopig tekening is bijgevoegd ter illustratie van de beoogde terreinindeling (fig. 1.2). Een verkennend natuuronderzoek is nodig, om de actuele natuurwaarde te bepalen waar maatregelen gepland zijn.

Figuur 1.2: Schetsontwerp indeling plangebied

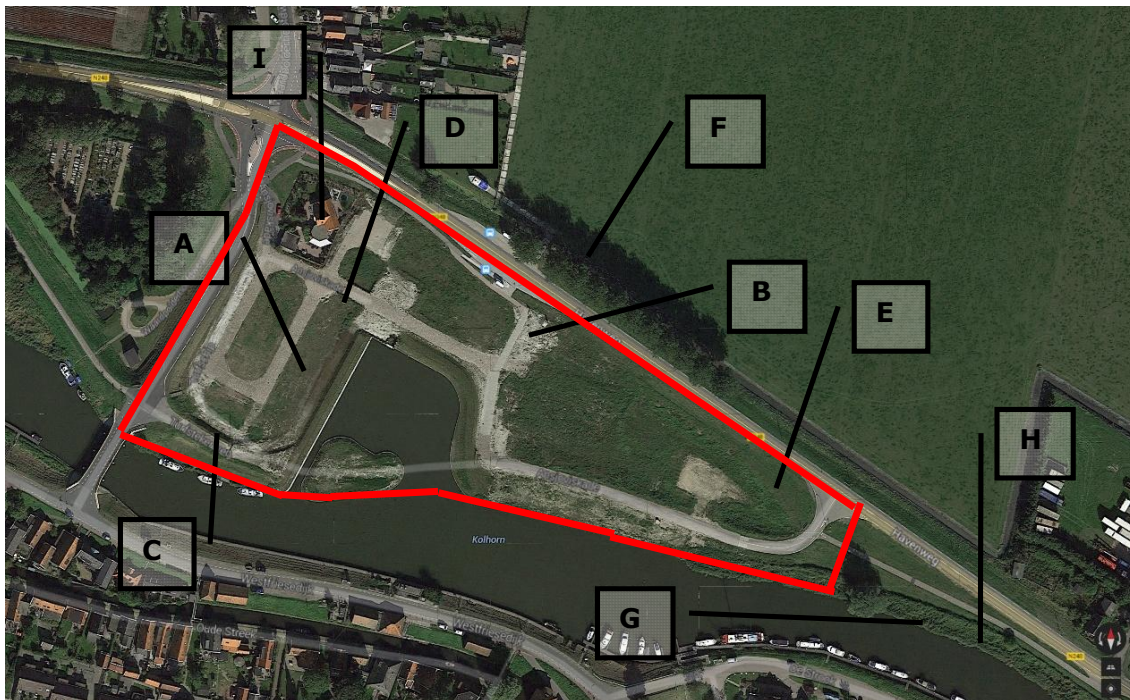
1.3 Plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Hollands Kroon, ten noorden van de dorpskern Kolhorn. Het plangebied ligt in een wig die aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de westwaartse uitloper van het Kolhorerdiep naar Kanaal Schagen-Kolhorn. De begrenzing aan de noordzijde wordt gevormd door de provinciale weg N248, de Havenweg. Aan de westzijde wordt de grens gevormd door de Waardpolder hoofdweg. Direct aangrenzend aan het plangebied liggen daarnaast een woonerf, een boomsingel en Kanaal Schagen-Kolhorn met flauwe rietoevers. Het plangebied bestaat voornamelijk uit een parkeerplaats, braakliggende percelen, een recent aangelegde jachthaven beschoeid met damwanden, enkele wegverhardingen en aan de zuidzijde een dijklichaam.

De interessante locaties met betrekking tot Flora- en faunawetgeving:

- A) Potentieel voortplantingswater rugstreeppad;
- B) Potentiële winterverblijfplaats rugstreeppad;
- C) Potentiële winterverblijfplaats rugstreeppad;
- D) Potentiële winterverblijfplaats rugstreeppad;
- E) Potentiële winterverblijfplaats rugstreeppad.
- F) Potentiële broedlocaties in bomen direct buiten het plangebied;
- G) Meerkoet nest met eieren in rietkraag;
- H) Fuut nest met eieren in rietkraag;
- I) Potentiële zomer/paar/winterverblijfplaats vleermuizen.

De locaties zijn weergegeven in figuur 1.3a en figuur 1.3b geeft een indruk van het plangebied.

Figuur 1.3a Plangebied (rode contour)

Figuur 1.3b indruk plangebied

2 Flora- en faunawet

2.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden, hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelsoorten' van het ministerie van EZ), die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen, geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstoringen van werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

2.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied en in de directe naastgelegen omgeving van het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten. De geraadpleegde bronnen zijn: Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), www.zoogdiervereniging.nl, www.sovon.nl, www.ravon.nl, www.waarneming.nl, www.telmee.nl, www.florafauanacheck.nl, www.knnv.nl, www.vlinderstichting.nl, www.drloket.nl, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provincie Noord-Holland en IVN.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld, die in de voorkeurslocatie transportleiding (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 april 2014 door een ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of soorten (groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

2.3 Flora

Bronnenonderzoek

Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF 2004 t/m 2014) en Waarneming.nl zijn geen waarnemingen van beschermde flora in het plangebied bekend.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is geen tabel 2/3 beschermde flora aangetroffen in het plangebied. Hierbij dient wel opgemerkt te worden, dat het veldbezoek buiten het groeiseizoen is uitgevoerd van de meeste beschermde soorten. Het plangebied bestaat uit percelen met pioniervegetatie en graslandvegetatie. Tijdens het veldbezoek zijn naast grassen (varkensgras, straatgras, kweek), algen en blad- en bekermossen voornamelijk klein hoefblad, ridderzuring, veldzuring, heggewikke, fluitekruid, koolzaad, snavelbies, muizenoor, rode klaver, madeliefje, paardenbloem, smalle weegbree, duizendknoop, gewoon duizendblad, bijvoet, canadese fijnstraal, grote zandkool, gewone raket en boerenwormkruid aangetroffen. Een opmerkelijk plant die sporadisch aangetroffen is betreft een Italiaanse aronskelk (fig. 2.3). Bovengenoemde soorten betreffen geen beschermde soorten, maar indiceren wel de aanwezigheid van pionier- en grasland-

vegetatie. Dit betekent dat er geen sprake is van stabiele vegetatietypen en daarmee geen geschikt biotoop voor beschermde soorten in het plangebied is aangetroffen.

Effecten

Aangezien geen verspreidingsgegevens van beschermde Ff-wet tabel 2 flora bekend is en het plangebied vergraven is geweest, is er geen sprake van stabiele vegetatietypen, waardoor beschermde Ff-wet tabel 2 soorten (zoals gele helmbloem, rapunzelklokje, ruig klokje en weideklokje) op voorhand uitgesloten kunnen worden. Nader onderzoek of ontheffing of werken met een gedragscode is daarom niet aan de orde.

Figuur 2.3. vegetaties in het plangebied

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

In de NDFF (2004 t/m 2014) en waarneming.nl zijn geen waarnemingen bekend van tabel 2 en/of 3 grondgebonden zoogdieren van de Flora- en faunawet in het plangebied. Uit deze bronnen blijkt wel dat algemene zoogdiersoorten zoals konijn, vos en bunzing aangetroffen zijn in en in de omgeving van het plangebied (fig. 2.4).

De dichtstbijzijnde beschermde (Ff-wet, tabel 3) noordse woelmuis, is op een afstand van circa 16 kilometer (ten opzichte van het plangebied) aangetroffen. Dit betreft waarnemingen uit oktober 2011 in Lange broek.

De dichtstbijzijnde beschermde (Ff-wet, tabel 3) waterspitsmuis is, op een afstand van circa 3 á 4 kilometer (ten opzichte van het plangebied) aangetroffen. Dit betreft waarnemingen uit 2000, 2001 en 2006 in de Waardkanaal en de Groetkanaal, in de wijde omgeving. Beide kanalen staan in open verbinding met Kanaal Schagen-Kolhorn en vormen (op basis van aanwezigheid van dichte brede rietkragen) een geschikt habitat voor de waterspitsmuis.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het verkennd veldbezoek is het plangebied beoordeeld op habitatgeschiktheid voor grondgebonden zoogdieren. Daaruit blijkt dat het plangebied geen bomen, struweel, dichte brede rietkragen, gebouwen of takkenhopen heeft, die een vaste verblijfplaats kan bieden voor tabel 2/3 beschermde grondgebonden zoogdieren. Er zijn geen sporen (zoals wroet, vraat, latrine of krabsporen) aangetroffen van tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied. Hierbij moet opgemerkt worden dat voorliggend onderzoek geen uitgeput onderzoek naar gebruik door grondgebonden zoogdieren van het plangebied betreft. Enkele oevers (noordzijde) van Kanaal Schagen-Kolhorn (buiten het plangebied) vormen ter hoogte van het plangebied beperkt een suboptimaal habitat voor de waterspitsmuis.

Effecten

Omdat er geen vaste verblijfplaatsen, rustplaatsen of leefgebied van tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied zijn aangetroffen, kan aantasting van verblijfplaatsen uitgesloten worden. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgproucedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig.

Het plangebied is alleen maar gescheiden van het Kanaal Schagen-Kolhorn door een dijk. Maar negatieve effecten zijn niet te verwachten, omdat het plangebied door ontbreken van voldoende beschutting geen (sub)optimaal leefgebied is. Bovendien is in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig.

Voor de aanwezige algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals mol, egel en huisspitsmuis geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Figuur 2.4 NDFF grondgebonden zoogdieren t.o.v. de directe omgeving van het plangebied

2.5 Vleermuizen

Bronnenonderzoek

Uit de NDFF (2004 t/m 2014) zijn recente waarnemingen (foeragerend en overvliegend) bekend van de gewone dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, laatvlieger, en ruige dwergvleermuis (Ff-wet, tabel 3) in de directe omgeving van het plangebied (fig. 2.5b). NDFF.nl maakt daarbij ook melding van een laatvlieger kolonie (25 individuen) in het centrum van Kolhorn buiten het plangebied.

Verkenkend veldbezoek

De habitatcheck is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol¹ uitgevoerd. Tijdens het verkennend veldbezoek (van 11 april 2014) is vastgesteld dat het hele plangebied onderdeel uitmaakt van een foerageergebied van vleermuizen. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. De watergangen, boomsingels en de dijken buiten het plangebied vormen vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn geen belangrijke vliegroutes of foerageergebied in het plangebied aangetroffen. Kanaal Schagen-Kolhorn vormt mogelijk een belangrijke vliegroute voor de meervleermuis. De jachthaven en het Kanaal vormen mogelijk ook een belangrijk foerageergebied voor de watervleermuis. Een aantal woningen buiten het plangebied (fig. 2.5a) vormen mogelijk een potentiële vaste verblijfplaats.

Effecten en nader onderzoek

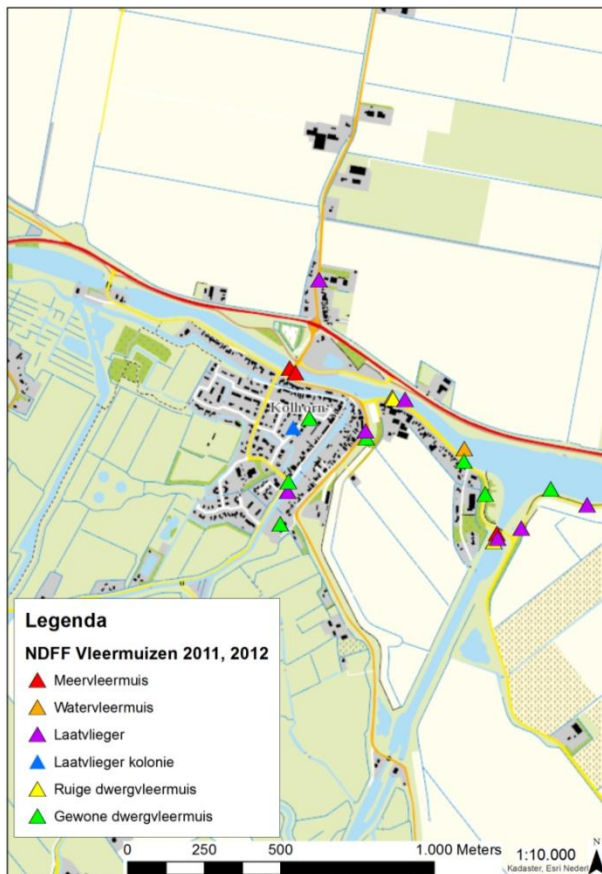
Aangezien er geen potentiële verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebied voor vleermuizen worden vernietigd, is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen in verband met mogelijke vaste verblijfplaatsen. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig.

Om effecten te voorkomen, dient wel rekening te worden gehouden met overvliegende en foeragerende vleermuizen. Dit betekent dat in de periode maart tot en met oktober, geen directe werkverlichting of strooilicht (m.u.v. verlichting van voertuigen) mag uitstralen op gebouwen, watergangen, en boomsingels buiten het plangebied tussen zonsondergang en zonsopkomst. Tenzij gewerkt kan worden met vleermuisvriendelijke armaturen. Verder zal in de nieuwe situatie ook rekening gehouden moeten worden met verlichting. Er mag m.b.t. vlieg en foerageerroutes van de meervleermuis ('s nachts) geen permanente strooilicht op het kanaal uitgestraald worden. Dit kan voorkomen worden door toepassing van vleermuisvriendelijke armaturen of de verlichting alleen direct op bebouwing en/of bestrating uit te stralen en door het kanaal af te schermen van verlichting.

Figuur 2.5a potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen buiten het plangebied

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, maart 2013

Figuur 2.5b NDFD vleermuizen

2.6 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit de NDFD (fig. 2.6b) zijn in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen gedaan van een aantal vogels als huismus, buizerd, sperwer, boomvalk, et cetera. In figuur 2.6b zijn alleen ter indicatie de waarnemingen opgenomen van rustende, ter plaatse, overvliegende en foeragerende vogels, die gebonden zijn aan een categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd nest. Er zijn geen waarnemingen bekend van jaarrond beschermde nesten of bijbehorend leefgebied en er is geen nestindicerend gedrag van vogels behorende bij jaarrond beschermde nesten bekend.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen bomen aangetroffen met potentiële nest locaties en met nesten in het plangebied. Langs de N248 buiten het plangebied zijn wel boomsingels aanwezig waar vogels in kunnen broeden. Er zijn alleen overvliegende vogels aangetroffen in het plangebied. In het Kanaal Schagen-Kolhorn zijn nesten met eieren van de meerkoet en fuut aangetroffen (fig. 2.6a). De ruigte vegetaties in het plangebied en de oevers langs het Kanaal vormen een geschikt foerageergebied voor vogels.

Effecten

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Hierbij geldt dat verstoring van broedende vogels en broedsel niet is toegestaan. Verstoring van broedvogels kan optreden, wanneer tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden. Wanneer grondwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (wat loopt van circa maart tot en met juni met uitloop tot in augustus), of als maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ont-heffing is daarom niet nodig. Verder dient er specifiek rekening te worden gehouden met mogelijke broedvogels in oevers langs het Kanaal buiten het plangebied en in de ruigtevegetaties in het plangebied.

Figuur 2.6a fuutnest en meerkoetnest met eieren in de oever van het Kanaal Schagen-Kolhorn

Figuur 2.6b NDFF jaarrond beschermde vogels (overvliegend, foeragerend, rustende en ter plaatse)

2.7 Vissen

Bronnenonderzoek

Uit Waarneming.nl en de NDFF (fig. 2.7b) zijn waarnemingen bekend van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied. Dit betreft de bittervoorn (Ff-wet, tabel 3) en de kleine modderkruiper (Ff-wet, tabel 2).

Verkenkend veldbezoek

Het Kanaal Schagen-Kolhorn ligt buiten het plangebied, maar vormt een geschikt habitat voor de bittervoorn en de kleine modderkruiper door aanwezigheid van flauwe vegetatierijke oevers aan de noordzijde en de aanwezigheid van zwanenmosselen (fig. 2.7a). De jachthaven ligt in het plangebied. In de jachthaven is geen geschikt habitat voor beschermde vissen aangetroffen, wel kunnen migrerende bittervoorns en kleine modderkruipers worden verwacht. Verder zijn in het plangebied geen sloten aanwezig.

Effecten

Het Kanaal Schagen-Kolhorn valt buiten het plangebied en de jachthaven in het plangebied wordt niet aangetast. Bovendien betreft dit door de harde beschoeiing met damwandprofielen

geen optimaal geschikt habitat voor beschermde vissen. In de jachthaven kunnen wel migrerende vissen worden verwacht, maar er wordt geen habitat voor beschermde vissen aangetast in het plangebied. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig.

Figuur 2.7a van links naar rechts = jachthaven, Kanaal Schagen-Kolhorn, zwanenmossels

Figuur 2.7b NDFV vissen t.o.v. het plangebied

2.8 Reptielen

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

De oevers van Kanaal Schagen-Kolhorn buiten het plangebied en takkenhopen, zandhopen binnen het plangebied, bieden weliswaar geschikte omstandigheden voor de ringslang en zandhagedis, maar beide soorten komen niet binnen een straal van 10 km van het plangebied voor.

Effecten

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens kan het voorkomen van reptielen in het plangebied uitgesloten worden. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

2.9 Amfibieën

Bronnenonderzoek

De NDFF (fig. 2.9b) en waarneming.nl maken geen melding van tabel 2/3 beschermde amfibieën, zoals de rugstreeppad, heikikker en poelkikker (Ff-wet, tabel 3) in de directe omgeving van het plangebied en in het plangebied. Uit de NDFF komt verder wel naar voren dat waarnemingen zijn gedaan van algemene beschermde tabel 1 soorten (zoals de bruine kikker en gewone pad). De dichtstbijzijnde aangetroffen beschermde amfibieën ten opzichte van het plangebied zijn waarnemingen op een afstand van circa vijf kilometer. Dit betreft rugstreeppad waarneming uit mei 2009 in Wieringerwaard, juni 2012 in Winkel en mei 2005 in Schagen.

Verkennend veldbezoek

De oevers van Kanaal Schagen-Kolhorn buiten het plangebied vormt een geschikt habitat voor de poelkikker, heikikker en rugstreeppad. Het plangebied vormt een optimaal geschikt habitat voor de poelkikker, heikikker en rugstreeppad door aanwezigheid van voortplantingswater door een stilstaande geïsoleerde plas en voldoende schuil- en overwinteringsplaatsen door open vegetatie, twee losse leidingbuizen, hopen met zand, steen en takken, wallen en braakliggend terrein (fig. 2.9a). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën of ei-snoeren gezien in het plangebied. Het veldbezoek is uitgevoerd in het vroeg actieve seizoen van amfibieën. Hierbij moet wel gelet worden, dat dit geen uitputtend amfibie onderzoek is en daarmee geen inventarisatie naar kooractiviteiten heeft plaatsgevonden.

Effecten

Het plangebied biedt weliswaar optimale geschikte omstandigheden voor tabel 2/3 amfibieën, maar deze soorten zijn niet binnen een straal van 5 km van het plangebied aangetroffen.

In dit kader zijn dan naar verwachting ook geen negatieve effecten voorzien. Maar mogelijk dat deze soorten niet onderzocht zijn in de regio. Gezien het terrein een optimaal leefgebied betreft wordt ter uitsluiting van eventuele risico's wel aanbevolen om onderzoek uit te voeren naar beschermde amfibieën.

Het plangebied blijkt verder een geschikt habitat voor tabel 1 amfibie soorten. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

De rugstreeppad wordt wel regelmatig aangetroffen op werk/bouwterreinen bij het bouwrijp maken van het terrein. Aanbevolen wordt om nog voor de voortplantingsperiode wat loopt van eind april t/m september het terrein ongeschikt te maken, door de tijdelijke plas te ontwateren, en/of het terrein nog voor oktober (winterrust) af te sluiten met paddenschermen. Daarbij wordt aanbevolen om de twee losse leiding buizen (fig. 2.9a) af te sluiten of te ontdoen van zand en de zand-, steen-, takhopen in het plangebied te verwijderen, deze vormen een geschikte winterverblijf voor rugstreeppadden. Een andere mogelijkheid is om een Ontheffing tijdelijke natuur aan te vragen voor dit terrein voor tenminste één groeiseizoen (ca. 1 jaar). In paragraaf 5.3 staat een beknopte weergave, wat een Ontheffing tijdelijke natuur betekent en wat de belangrijkste voorwaarden zijn.

Figuur 2.9a Potentieel habitat voor beschermde amfibieën in het plangebied

Figuur 2.9b NDFF amfibieën t.o.v. de directe omgeving van het plangebied

2.10 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde diersoorten (zoals ongewervelden, libellen of dagvlinders) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet en er is ook geen geschikt habitat aangetroffen van overige beschermde soorten. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolprocedures in gang te worden gezet.

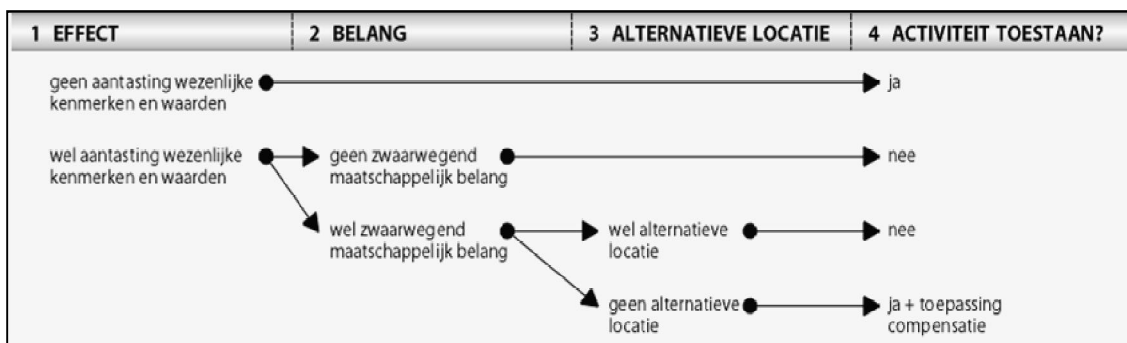
3 Natuurbeleidskaders

3.1 Ecologische Hoofdstructuur

Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de structuurvisie Provincie Noord-Holland.

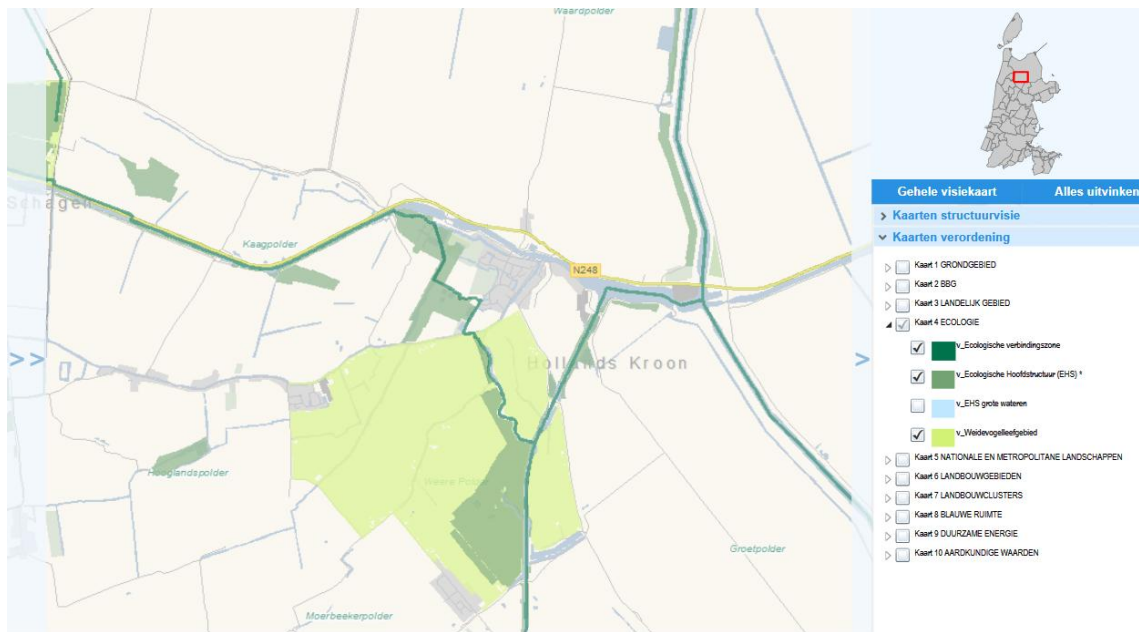
De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van de voorkeurslocatie transportleiding en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van de EHS niet van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van EHS gebied en weidevogelleefgebied (fig. 3.1). Het plangebied vormt tevens geen relatie met weidevogelleefgebied. Zolang de voorgenomen werkzaamheden buiten de begrenzing van EHS-gebied plaatsvindt, is nadere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” niet aan de orde.

Figuur 3.1 Ligging EHS-gebied (helder groene vlakken), t.o.v. het plangebied (bron: structuurvisie PNH)

4 Natuurbeschermingswet

4.1 Toetsingskader

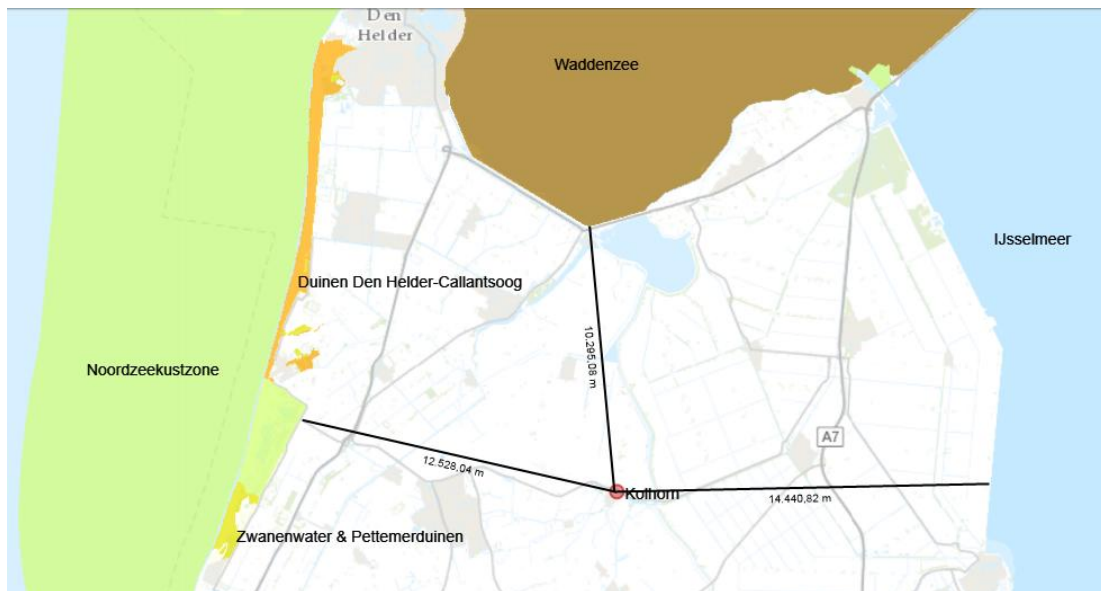
De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringsstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of
- Verslechteringsstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien. Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

4.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van 10 - 12 kilometer van het plangebied is gelegen (fig.4.2). Dit betreft Vogelrichtlijngebied IJsselmeer, Habitatrichtlijngebieden en Vogelrichtlijngebieden Zwanenwater & Pettemerduinen en Noordzeekustzone en Habitatrichtlijngebieden en Vogelrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten Waddenzee en Duinen Den Helder-Callantsoog.

Figuur 4.2 Ligging Natura 2000-gebied (helder groene, oranje, bruine en geelgroene vlakken), en Beschermd Natuurmonument (oranje en bruine vlakken) de rode cirkels betreft globaal het plangebied

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen (aanleg woongebied) gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 10 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten (zie paragraaf 4.2), zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) vanuit het plangebied uit te sluiten.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Ecologische Hoofdstructuur

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van EHS gebied en weidevogelleefgebied en vormt tevens geen relatie met weidevogelleefgebied. Nadere toetsing is niet noodzakelijk.

5.2 Natuurbeschermingswet

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen (aanleg woongebied) gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 10 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) vanuit het plangebied uit te sluiten.

5.3 Flora- en faunawet

Uit het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat Ff-wet, tabel 2/3 beschermde soorten in het plangebied kunnen voorkomen of tijdens de werkzaamheden op de werklocaties kunnen verschijnen. Het gaat hierbij om vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, vogels en de rugstreeppad. Om verstoring van migrerende overvliegende of foeragerende vleermuizen, vogels en grondgebonden zoogdieren te voorkomen dienen de werkzaamheden overdag uitgevoerd te worden en dient tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (m.u.v. voertuigen) toegepast te worden, die op watergangen, bomen en gebouwen kan schijnen.

Om verstoring van nesten te voorkomen wordt aanbevolen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grootst halve maart tot eind augustus) uit te voeren. Als er toch in deze periode gewerkt moet worden, dient het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een deskundig ecoloog. Deze ecoloog kan passende maatregelen opstellen om verstoring van vogelnesten te voorkomen. Dit zal veelal inhouden dat in een deel van het werkgebied tijdens het broedseizoen niet gewerkt kan worden.

Ontheffing tijdelijke natuur

Zoals in paragraaf 2.9 genoemd, wordt aanbevolen om een Ontheffing tijdelijke natuur aan te vragen, in verband met een mogelijke kolonisatie van de rugstreeppad in het plangebied, als verwacht wordt dat het plangebied één groeiseizoen (ca. 1 jaar) tot maximaal tien jaar braak blijft liggen. Het concept tijdelijke natuur houdt in de tijdelijke in gebruik name van braakliggende terreinen door natuur met de garantie deze natuurwaarden te mogen verwijderen bij start van de werkzaamheden. Centraal staat de tijdelijkheid van de natuur wat ook in de communicatie naar betrokkenen / omwonenden gecommuniceerd zal moeten worden. Door verkrijging van een 'ontheffing tijdelijke natuur' wordt vastgelegd dat de natuur ter plekke een periode zijn gang kan gaan en krijgt de initiatiefnemer de garantie de aanwezige natuur weer te mogen verwijderen als de werkzaamheden starten (uiteraard op een nette manier, wat wordt vastgelegd in een plan). Als gaandeweg blijkt dat andere beschermde soorten zich vestigen dan voorzien, dan kunnen deze eenvoudig in de Ontheffing tijdelijke natuur bijgevoegd worden.

Tijdelijke natuur kent eigenlijk geen nadelen en kan een positief effect hebben op de omgeving..

- Het bespaart kosten omdat de huidige beheermaatregelen niet meer hoeven te worden toegepast.
- Het kan als risicobeperkende maatregel worden gezien omdat nu een ontheffing voorhanden is waarmee natuurwaarden gegarandeerd kunnen worden verwijderd. Dit is voor een 'normaal' braakliggend terrein niet het geval.
- Biedt uiteraard voor natuurwaarden een mooie kans, met name zogeheten pioniersoorten plukken de vruchten, zoals de rugstreeppad. Deze soorten kunnen vanuit dit 'tijdelijke natuurgebied' ook de omgeving bevolken.
- Er zijn inmiddels diverse geslaagde praktijkvoorbeelden en er is reeds in 2012 jurisprudentie uitgelokt door het Havenbedrijf Amsterdam. Waarbij de houdbaarheid van de Ontheffing tijdelijke natuur is aangetoond.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met dhr. D (David) van der Veen (ecoloog Grontmij).